

SRI RAMA CHARITA MANASA - KISHKINDHA KANDA

śrīgaṇēśāya namaḥ
śrījānakīvallabhō vijayatē
śrīrāmacharitamānasa
chaturtha sōpāna (kiṣkindhākāṇḍa)

kundēndīvarasundarāvatibalau vijñānadhāmāvubhau
śōbhāḍhyau varadhanvinau śrutinutau gōvipravṛndapriyau
māyāmānuṣarūpiṇau raghuvarau saddharmavarmauḥ hitau
sītānvēṣaṇatatarau pathigatau bhaktipradau tau hi naḥ 1

brahmāmbhōdhisamudbhavaḥ kalimalapradhvamsanaḥ chāvyayaḥ
śrīmachChambhumukhēndusundaravarē saḥśōbhitam sarvadā
saḥsārāmayabhēṣajaḥ sukhakaram śrījānakījīvanam
dhanyāstē kṛtinaḥ pibanti satatam śrīrāmanāmāmṛtam 2

sō. mukti janma mahi jāni gyāna khāni agha hāni kara
jahaḥ basa sambhu bhavāni sō kāsī sēia kasa na
jarata sakala sura bṛnda biṣama garala jēhiḥ pāna kiya
tēhi na bhajasi mana manda kō kṛpāla saṅkara sarisa
āgēḥ chalē bahuri raghurāyāḥ riṣyamūka paravata niarāyā
tahaḥ raha sachiva sahita sugrīvāḥ āvata dēkhi atula bala sīmvaḥ
ati sabhīta kaha sunu hanumānāḥ puruṣa jugala bala rūpa nidhānā
dhari baṭu rūpa dēkhu taiḥ jāiḥ kahēsu jāni jiyaḥ sayana bujhāi
paṭhē bāli hōhiḥ mana mailāḥ bhāgaum turata tajaum yaha sailā
bipra rūpa dhari kapi tahaḥ gayūḥ mātha nāi pūChata asa bhayū
kō tumha syāmala gaura sarīrāḥ Chatrī rūpa phirahu bana bīrā
kaṭhina bhūmi kōmala pada gāmīḥ kavana hētu bicharahu bana svāmī
mṛdula manōhara sundara gātāḥ sahata dusaha bana ātapa bātā
kī tumha tīni dēva mahaḥ kōūḥ nara nārāyana kī tumha dōū

dō. jaga kārana tārana bhava bhañjana dharanī bhāra
kī tumha akila bhuvana pati līnha manuja avatāra 1

kōsalēsa dasaratha kē jāē □ hama pitu bachana māni bana āē □
nāma rāma laChimana dū bhāī□ saṅga nāri sukumāri suhāī □
ihā□ hari nisichara baidēhī□ bipra phirahiṃ hama khōjata tēhī □
āpana charita kahā hama gāī□ kahahu bipra nija kathā bujhāī □
prabhu pahichāni parēu gahi charanā□ sō sukha umā nahiṃ baranā □
pulakita tana mukha āva na bachanā□ dēkhata ruchira bēṣa kai rachanā □
puni dhīraju dhari astuti kīnhī□ haraṣa hṛdaya□ nija nāthahi chīnhī □
mōra nyāu maiṃ pūChā sāīṃ□ tumha pūChahu kasa nara kī nāīm □
tava māyā basa phiru□ bhulānā□ tā tē maiṃ nahiṃ prabhu pahichānā □

dō. ēku maiṃ manda mōhabasa kuṭila hṛdaya agyāna□
puni prabhu mōhi bisārēu dīnabandhu bhagavāna □ 2 □

jadapi nātha bahu avaguna mōrēm□ sēvaka prabhuhi parai jani bhōrēm □
nātha jīva tava māyā□ mōhā□ sō nistari tumhārēhiṃ Chōhā □
tā para maiṃ raghubīra dōhāī□ jānu□ nahiṃ kaChu bhajana upāī □
sēvaka suta pati mātu bharōsēm□ rahi asōcha bani prabhu pōsēm □
asa kahi parēu charana akulāī□ nija tanu pragaṭi prīti ura Chāī □
taba raghupati uṭhāī ura lāvā□ nija lōchana jala sīñchi juḍa□ āvā □
sunu kapi jiya□ mānasi jani ūnā□ taiṃ mama priya laChimana tē dūnā □
samadarasī mōhi kaha saba kōū□ sēvaka priya ananyagati sōū □

dō. sō ananya jākēm asi mati na ṭari hanumanta□
maiṃ sēvaka sacharāchara rūpa svāmi bhagavanta □ 3 □

dēkhi pavana suta pati anukūlā□ hṛdaya□ haraṣa bītī saba sūlā □
nātha saila para kapipati rahī□ sō sugrīva dāsa tava ahī □
tēhi sana nātha mayatrī kījē□ dīna jāni tēhi abhaya karījē □
sō sītā kara khōja karāihī□ jaha□ taha□ marakaṭa kōṭi paṭhāihī □
ēhi bidhi sakala kathā samujhāī□ liē duau jana pīṭhi chaḍha□ āī □
jaba sugrīva□ rāma kahu□ dēkhā□ atisaya janma dhanya kari lēkhā □
sādara milēu nāi pada māthā□ bhaiṅṭēu anuja sahita raghunāthā □
kapi kara mana bichāra ēhi rītī□ karihahiṃ bidhi mō sana ē prītī □

dō. taba hanumanta ubhaya disi kī saba kathā sunāi □
pāvaka sākhī dēi kari jōrī prītī ḍṛḍha□ āī □ 4 □

kīnhī prīti kaChu bīcha na rākhā□ laChamina rāma charita saba bhāṣā □
kaha sugrīva nayana bhari bārī□ milihi nātha mithilēsakumārī □
mantrinha sahita ihā□ ēka bārā□ baiṭha rahēu□ maiṃ karata bichārā □
gagana pantha dēkhī maiṃ jātā□ parabasa parī bahuta bilapātā □
rāma rāma hā rāma pukārī□ hamahi dēkhi dīnhēu paṭa ḍārī □

māgā rāma turata tēhiṃ dīnhā □ paṭa ura lāi sōcha ati kīnhā □
kaha sugrīva sunahu raghubīrā □ tajahu sōcha mana ānahu dhīrā □
saba prakāra karihu □ sēvakāi □ jēhi bidhi milihi jānakī āi □

dō. sakhā bachana suni haraṣē kṛpāsīdhu balasīmva □
kārana kavana basahu bana mōhi kahahu sugrīva □ 5 □

nāta bāli aru maiṃ dvau bhāi □ prīti rahī kaChu barani na jāi □
maya suta māyāvī tēhi nāū □ āvā sō prabhu hamarēṃ gāū □
ardha rāti pura dvāra pukārā □ bālī ripu bala sahai na pārā □
dhāvā bāli dēkhi sō bhāgā □ maiṃ puni gayu □ bandhu sa □ ga lāgā □
giribara guhā □ paiṭha sō jāi □ taba bālīm mōhi kahā bujhāi □
parikhēsu mōhi ēka pakhavārā □ nahim āvaum taba jānēsu mārā □
māsa divasa taha □ rahēu □ kharārī □ nisarī rudhira dhāra taha □ bhārī □
bāli hatēsi mōhi mārihi āi □ silā dēi taha □ chalēu □ parāi □
mantrinha pura dēkhā binu sāim □ dīnhēu mōhi rāja bariāi □
bāli tāhi māri gr̥ha āvā □ dēkhi mōhi jiya □ bhēda baḍha □ āvā □
ripu sama mōhi mārēsi ati bhārī □ hari līnhēsi sarbasu aru nārī □
tākēṃ bhaya raghubīra kṛpālā □ sakala bhuvana maiṃ phirēu □ bihālā □
ihā □ sāpa basa āvata nāhīm □ tadapi sabhīta rahu □ mana māhī □
suni sēvaka dukha dīnadayālā □ pharaki uṭhīm dvai bhujā bisālā □

dō. sunu sugrīva mārihu □ bālīhi ēkahiṃ bāna □
brahma rudra saranāgata gē □ na ubarihiṃ prāna □ 6 □

jē na mitra dukha hōhiṃ dukhārī □ tinahi bilōkata pātaka bhārī □
nija dukha giri sama raja kari jānā □ mitraka dukha raja mēru samānā □
jinha kēṃ asi mati sahaja na āi □ tē saṭha kata haṭhi karata mitāi □
kupatha nivāri supantha chalāvā □ guna pragaṭē avagunanhi durāvā □
dēta lēta mana saṅka na dharī □ bala anumāna sadā hita karī □
bipati kāla kara sataguna nēhā □ śruti kaha santa mitra guna ēhā □
āgēṃ kaha mṛdu bachana banāi □ pāChēṃ anahita mana kuṭilāi □
jā kara chita ahi gati sama bhāi □ asa kumitra pariharēhi bhalāi □
sēvaka saṭha nṛpa kṛpana kunārī □ kapaṭī mitra sūla sama chārī □
sakhā sōcha tyāgahu bala mōrēṃ □ saba bidhi ghaṭaba kāja maiṃ tōrēṃ □
kaha sugrīva sunahu raghubīrā □ bāli mahābala ati ranadhīrā □
dundubhī asthi tāla dēkharāē □ binu prayāsa raghunātha ḍhahāē □
dēkhi amita bala bāḍha □ ī prītī □ bāli badhaba inha bhi paratītī □
bāra bāra nāvi pada sīsā □ prabhuhi jāni mana haraṣa kapīsā □
upajā gyāna bachana taba bōlā □ nātha kṛpā □ mana bhayu alōlā □
sukha sampati parivāra baḍa □ āi □ saba parihari karihu □ sēvakāi □

ē saba rāmabhagati kē bādhaka□ kahahiṃ santa taba pada avarādhaka □
satru mitra sukha dukha jaga māhīṃ□ māyā kṛta paramāratha nāhīm □
bāli parama hita jāsu prasādā□ milēhu rāma tumha samana biṣādā □
sapanēṃ jēhi sana hōi larāī□ jāgēṃ samujhata mana sakuchāī □
aba prabhu kṛpā karahu ēhi bhā□ tī□ saba taji bhajanu karaum dina rātī □
sunī birāga sañjuta kapi bānī□ bōlē biha□ si rāmu dhanupānī □
jō kaChu kahēhu satya saba sōī□ sakhā bachana mama mṛṣā na hōī □
naṭa marakaṭa iva sabahi nachāvata□ rāmu khagēsa bēda asa gāvata □
lai sugrīva saṅga raghunāthā□ chalē chāpa sāyaka gahi hāthā □
taba raghupati sugrīva paṭhāvā□ garjēsi jāi nikaṭa bala pāvā □
sunata bāli krōdhātura dhāvā□ gahi kara charana nāri samujhāvā □
sunu pati jinhahi milēu sugrīvā□ tē dvau bandhu tēja bala sīmvā □
kōsalēsa suta laChimana rāmā□ kālalu jīti sakahiṃ saṅgrāmā □

dō. kaha bāli sunu bhīru priya samadarasī raghunātha□
jaum kadāchi mōhi mārāhiṃ tau puni hau□ sanātha □ 7 □

asa kahi chalā mahā abhimānī□ tṛna samāna sugrīvahi jānī □
bhirē ubhau bālī ati tarjā □ muṭhikā māri mahādhuni garjā □
taba sugrīva bikala hōi bhāgā□ muṣṭi prahāra bajra sama lāgā □
maiṃ jō kahā raghubīra kṛpālā□ bandhu na hōi mōra yaha kālā □
ēkarūpa tumha bhrātā dōū□ tēhi bhrama tēṃ nahim mārēu□ sōū □
kara parasā sugrīva sarīrā□ tanu bhā kulisa gī saba pīrā □
mēlī kaṅṭha sumana kai mālā□ paṭhavā puni bala dēi bisālā □
puni nānā bidhi bhī larāī□ biṭapa oṭa dēkhahiṃ raghurāī □

dō. bahu Chala bala sugrīva kara hiya□ hārā bhaya māni□
mārā bāli rāma taba hṛdaya mājha sara tāni □ 8 □

parā bikala mahi sara kē lāgēṃ□ puni uṭhi baiṭha dēkhi prabhu āgēṃ □
syāma gāta sira jaṭa banāē□□ aruna nayana sara chāpa chaḍha□ āē□ □
puni puni chiti charana chita dīnhā□ suphala janma mānā prabhu chīnhā □
hṛdaya□ pṛīti mukha bachana kaṭhōrā□ bōlā chiti rāma kī ōrā □
dharma hētu avatarēhu gōsāī□ mārēhu mōhi byādha kī nāī □
maiṃ bairī sugrīva piārā□ avaguna kabana nātha mōhi mārā □
anuja badhū bhaginī suta nārī□ sunu saṭha kanyā sama ē chārī □
inhahi kuddaṣṭi bilōki jōī□ tāhi badhēṃ kaChu pāpa na hōī □
muḍha□ tōhi atisaya abhimānā□ nāri sikhāvana karasi na kānā □
mama bhujā bala āsṛita tēhi jānī□ mārā chahasi adhama abhimānī □

dō. sunahu rāma svāmī sana chala na chāturī mōri□
prabhu ajahū□ maiṃ pāpī antakāla gati tōri □ 9 □

sunata rāma ati kōmala bānī□ bāli sīsa parasēu nija pānī □
achala karaum tanu rākhahu prānā□ bāli kahā sunu kṛpānidhānā □
janma janma muni jatanu karāhīm□ anta rāma kahi āvata nāhīm □
jāsu nāma bala saṅkara kāśī□ dēta sabahi sama gati avināsī □
mama lōchana gōchara sōi āvā□ bahuri ki prabhu asa banihi banāvā □

Chaṃ. sō nayana gōchara jāsu guna nita nēti kahi śruti gāvahīm□
jiti pavana mana gō nirasa kari muni dhyāna kabahu□ ka pāvahīm □
mōhi jāni ati abhimāna basa prabhu kahēu rākhu sarīrahī□
asa kavana saṭha haṭhi kāṭi surataru bāri karihi babūrahī □ 1 □

aba nātha kari karunā bilōkahu dēhu jō bara māgū□□
jēhiṃ jōni janmaum karma basa taha□ rāma pada anurāgū□ □
yaha tanaya mama sama binaya bala kalyānaprada prabhu lījiai□
gahi bāha□ sura nara nāha āpana dāsa aṅgada kījiai □ 2 □

dō. rāma charana dṛḍha□ prīti kari bāli kīnha tanu tyāga□
sumana māla jimi kaṅṭha tē girata na jāni nāga □ 10 □

rāma bāli nija dhāma paṭhāvā□ nagara lōga saba byākula dhāvā □
nānā bidhi bilāpa kara tārā□ Chūṭē kēsa na dēha sa□ bhārā □
tārā bikala dēkhi raghurāyā □ dīnha gyāna hari līnhī māyā □
Chiti jala pāvaka gagana samīrā□ pañcha rachita ati adhama sarīrā □
pragaṭa sō tanu tava āgēṃ sōvā□ jīva nitya kēhi lagi tumha rōvā □
upajā gyāna charana taba lāgī□ līnhēsi parama bhagati bara māgī □
umā dāru jōṣita kī nāī□ sabahi nachāvata rāmu gōsāī □
taba sugrīvahi āyasu dīnhā□ mṛtaka karma bidhibata saba kīnhā □
rāma kahā anujahi samujhāī□ rāja dēhu sugrīvahi jāī □
raghupati charana nāi kari māthā□ chalē sakala prērita raghunāthā □

dō. laChimana turata bōlāē purajana bipra samāja□
rāju dīnha sugrīva kaha□ aṅgada kaha□ jubarāja □ 11 □

umā rāma sama hita jaga māhīm□ guru pitu mātu bandhu prabhu nāhīm □
sura nara muni saba kai yaha rītī□ svāratha lāgi karahīm saba prītī □
bāli trāsa byākula dina rātī□ tana bahu brana chintā□ jara Chātī □
sōi sugrīva kīnha kapirāū□ ati kṛpāla raghubīra subhāū □
jānatahu□ asa prabhu pariharahīm□ kāhē na bipati jāla nara parahīm □
puni sugrīvahi līnha bōlāī□ bahu prakāra nṛpanīti sikhāī □
kaha prabhu sunu sugrīva harīsā□ pura na jāu□ dasa chāri barīsā □
gata grīṣama baraṣā ritu āī□ rahihu□ nikaṭa saila para Chāī □
aṅgada sahita karahu tumha rājū□ santata hṛdaya dharēhu mama kājū □

jaba sugrīva bhavana phiri āē□ rāmu prabaraṣana giri para Chāē □

dō. prathamahiṃ dēvanha giri guhā rākhēu ruchira banāi□
rāma kṛpānidhi kaChu dina bāsa karahiṅgē āi □ 12 □

sundara bana kusumita ati sōbhā□ guñjata madhupa nikara madhu lōbhā □
kanda mūla phala patra suhāē□ bhē bahuta jaba tē prabhu āē □
dēkhi manōhara saila anūpā□ rahē taha□ anuja sahita surabhūpā □
madhukara khaga mṛga tanu dhari dēvā□ karahiṃ siddha muni prabhu kai sēvā □
maṅgalarupa bhayu bana taba tē □ kīnha nivāsa ramāpati jaba tē □
phaṭika silā ati subhra suhāi□ sukha āsīna tahā□ dvau bhāi □
kahata anuja sana kathā anēkā□ bhagati birati nṛpanīti bibēkā □
baraṣā kāla mēgha nabha Chāē□ garajata lāgata parama suhāē □

dō. laChimana dēkhu mōra gana nāchata bārīda paikhi□
grhī birati rata haraṣa jasa biṣnu bhagata kahu□ dēkhi □ 13 □

ghana ghamaṇḍa nabha garajata ghōrā□ priyā hīna ḍarapata mana mōrā □
dāmini damaka raha na ghana māhīṃ□ khala kai prīti jathā thira nāhīm □
baraṣahiṃ jalada bhūmi niarāē□□ jathā navahiṃ budha bidyā pāē□ □
bū□ da aghāta sahabiṃ giri kaiṃsēm □ khala kē bachana santa saha jaisēm □
Chudra nadīṃ bhari chalīṃ tōrāi□ jasa thōrēhu□ dhana khala itarāi □
bhūmi parata bhā ḍhābara pānī□ janu jīvahi māyā lapaṭānī □
samiṭi samiṭi jala bharahiṃ talāvā□ jimi sadaguna sajjana pahīṃ āvā □
saritā jala jalanidhi mahu□ jāi□ hōi achala jimi jiva hari pāi □

dō. harita bhūmi tṛna saṅkula samujhi parahīṃ nahīṃ pantha□
jimi pākhaṇḍa bāda tēm gupta hōhiṃ sadagrantha □ 14 □

dādura dhuni chahu disā suhāi□ bēda paḍha□ hiṃ janu baṭu samudāi □
nava pallava bhē biṭapa anēkā□ sādhaaka mana jasa milēm bibēkā □
arka jabāsa pāta binu bhayū□ jasa surāja khala udyama gayū □
khōjata katahu□ mili nahīṃ dhūrī□ kari krōdha jimi dharamahi dūrī □
sasi sampanna sōha mahi kaisī□ upakārī kai sampati jaisī □
nisi tama ghana khadyōta birājā□ janu dambhinha kara milā samājā □
mahābṛṣṭi chali phūṭi kiārīm □ jimi sutantra bhē□ bigarahīṃ nārīm □
kṛṣī nirāvahiṃ chatura kisānā□ jimi budha tajahiṃ mōha mada mānā □
dēkhiata chakrabāka khaga nāhīm□ kalihi pāi jimi dharmā parāhīm □
ūṣara baraṣi tṛna nahīṃ jāṃā□ jimi harijana hiya□ upaja na kāmā □
bibidha jantu saṅkula mahi bhrājā□ prajā bāḍha□ jimi pāi surājā □
jaha□ taha□ rahē pathika thaki nānā□ jimi indriya gana upajēm gyānā □

dō. kabahu□ prabala baha māruta jaha□ taha□ mēgha bilāhiṃ□
jimi kapūta kē upajēṃ kula saddharma nasāhim □ 15(ka) □

kabahu□ divasa maha□ nibiḍa□ tama kabahu□ ka pragaṭa pataṅga□
binasi upaji gyāna jimi pāi kusaṅga susaṅga □ 15(kha) □

baraṣā bigata sarada ritu āi□ laChimana dēkhahu parama suhāi □
phūlēṃ kāsa sakala mahi Chāi□ janu baraṣā□ kṛta pragaṭa buḍha□ āi □
udita agasti pantha jala sōṣā□ jimi lōbhahi sōṣi santōṣā □
saritā sara nirmala jala sōhā□ santa hṛdaya jasa gata mada mōhā □
rasa rasa sūkha sarita sara pānī□ mamatā tyāga karahiṃ jimi gyānī □
jāni sarada ritu khañjana āē□ pāi samaya jimi sukṛta suhāē □
paṅka na rēnu sōha asi dharanī□ nīti nipuna nṛpa kai jasi karanī □
jala saṅkōcha bikala bhi□ mīnā□ abudha kuṭumbī jimi dhanahīnā □
binu dhana nirmala sōha akāsā□ harijana iva parihari saba āsā □
kahu□ kahu□ bṛṣṭi sārādī thōrī□ kau ēka pāva bhagati jimi mōrī □

dō. chalē haraṣi taji nagara nṛpa tāpasa banika bhikhāri□
jimi haribhagata pāi śrama tajahi āśramī chāri □ 16 □

sukhī mīna jē nīra agādhā□ jimi hari sarana na ēku bādha □
phūlēṃ kamala sōha sara kaisā□ nirguna brahma saguna bhē□ jaisā □
guñjata madhukara mukhara anūpā□ sundara khaga rava nānā rūpā □
chakrabāka mana dukha nisi paikhī□ jimi durjana para sampati dēkhī □
chātaka raṭata tṛṣā ati ōhī□ jimi sukha lahi na saṅkaradrōhī □
saradātapa nisi sasi apaharī□ santa darasa jimi pātaka ṭarī □
dēkhi indu chakōra samudāi□ chitavatahiṃ jimi harijana hari pāi □
masaka daṃsa bītē hima trāsā□ jimi dvija drōha kiē□ kula nāsā □

dō. bhūmi jīva saṅkula rahē gē sarada ritu pāi□
sadagura milē jāhiṃ jimi saṃsaya bhrama samudāi □ 17 □

baraṣā gata nirmala ritu āi□ sudhi na tāta sītā kai pāi □
ēka bāra kaisēhu□ sudhi jānaum□ kālahu jīta nimiṣa mahu□ ānaum □
katahu□ rahu jaum jīvati hōi□ tāta jatana kari ānēu□ sōi □
sugrīvahu□ sudhi mōri bisārī□ pāvā rāja kōsa pura nārī □
jēhiṃ sāyaka mārā maiṃ bālī□ tēhiṃ sara hataum mūḍha□ kaha□ kālī □
jāsu kṛpā□ Chūṭahīṃ mada mōhā□ tā kahu□ umā ki sapanēhu□ kōhā □
jānahiṃ yaha charitra muni gyānī□ jinha raghubīra charana rati mānī □
laChimana krōdhavanta prabhu jānā□ dhanuṣa chaḍha□ āi gahē kara bānā □

dō. taba anujahi samujhāvā raghupati karunā sīṃva □
bhaya dēkhāi lai āvahu tāta sakhā sugrīva □ 18 □

ihā □ pavanasuta hṛdaya □ bichārā □ rāma kāju sugrīva □ bisārā □
nikaṭa jāi charananhi siru nāvā □ chārihu bidhi tēhi kahi samujhāvā □
suni sugrīva □ parama bhaya mānā □ biṣaya □ mōra hari līnhēu gyānā □
aba mārutasuta dūta samūhā □ paṭhavahu jaha □ taha □ bānara jūhā □
kahahu pākha mahu □ āva na jōi □ mōrēṃ kara tā kara badha hōi □
taba hanumanta bōlāē dūtā □ saba kara kari sanamāna bahūtā □
bhaya aru prīti nīti dēkhāi □ chalē sakala charananhi sira nāi □
ēhi avasara laChimana pura āē □ krōdha dēkhi jaha □ taha □ kapi dhāē □

dō. dhanuṣa chaḍha □ āi kahā taba jāri karu □ pura Chāra □
byākula nagara dēkhi taba āyu bālikumāra □ 19 □

charana nāi siru binatī kīnhī □ laChimana abhaya bā □ ha tēhi dīnhī □
krōdhavanta laChimana suni kānā □ kaha kapīsa ati bhaya □ akulānā □
sunu hanumanta saṅga lai tārā □ kari binatī samujhāu kumārā □
tārā sahita jāi hanumānā □ charana bandi prabhu sujasa bakhānā □
kari binatī mandira lai āē □ charana pakhāri pala □ ga baiṭhāē □
taba kapīsa charananhi siru nāvā □ gahi bhujā laChimana kaṅṭha lagāvā □
nātha biṣaya sama mada kaChu nāhīm □ muni mana mōha kari Chana māhīm □
sunata binīta bachana sukha pāvā □ laChimana tēhi bahu bidhi samujhāvā □
pavana tanaya saba kathā sunāi □ jēhi bidhi gē dūta samudāi □

dō. haraṣi chalē sugrīva taba aṅgadādi kapi sātha □
rāmānuja āgēṃ kari āē jaha □ raghunātha □ 20 □

nāi charana siru kaha kara jōrī □ nātha mōhi kaChu nāhina khōrī □
atisaya prabala dēva taba māyā □ Chūṭi rāma karahu jauṃ dāyā □
biṣaya basya sura nara muni svāmī □ maiṃ pāva □ ra pasu kapi ati kāmī □
nāri nayana sara jāhi na lāgā □ ghōra krōdha tama nisi jō jāgā □
lōbha pā □ sa jēhiṃ gara na ba □ dhāyā □ sō nara tumha samāna raghurāyā □
yaha guna sādhana tēṃ nahim hōi □ tumharī kṛpā □ pāva kōi kōi □
taba raghupati bōlē musakāi □ tumha priya mōhi bharata jimi bhāi □
aba sōi jatānu karahu mana lāi □ jēhi bidhi sītā kai sudhi pāi □

dō. ēhi bidhi hōta batakahī āē bānara jūtha □
nānā barana sakala disī dēkhia kīsa barutha □ 21 □

bānara kaṭaka umā mēṃ dēkhā □ sō mūrukha jō karana chaha lēkhā □
āi rāma pada nāvahiṃ māthā □ nirakhi badanu saba hōhiṃ sanāthā □

asa kapi ēka na sēnā mähīm□ rāma kusala jēhi pūChī nāhīm □
yaha kaChu nahim prabhu ki adhikāī□ bisvarūpa byāpaka raghurāī □
ṭhāḍha□ ē jaha□ taha□ āyasu pāī□ kaha sugrīva sabahi samujhāī □
rāma kāju aru mōra nihōrā□ bānara jūtha jāhu chahu□ ōrā □
janakasutā kahu□ khōjahu jāī□ māsa divasa maha□ āēhu bhāī □
avadhi mēṭi jō binu sudhi pāē□□ āvi banihi sō mōhi marāē□ □

dō. bachana sunata saba bānara jaha□ taha□ chalē turanta □
taba sugrīva□ bōlāē aṅgada nala hanumanta □ 22 □

sunahu nīla aṅgada hanumānā□ jāmavanta matidhīra sujānā □
sakala subhaṭa mili dachChina jāhū□ sītā sudhi pū□ Chēu saba kāhū □
mana krama bachana sō jatana bichārēhu□ rāmachandra kara kāju sa□ vārēhu □
bhānu pīṭhi sēia ura āgī□ svāmihi sarba bhāva Chala tyāgī □
taji māyā sēia paralōkā□ miṭahim sakala bhava sambhava sōkā □
dēha dharē kara yaha phalu bhāī□ bhajia rāma saba kāma bihāī □
sōi gunagya sōi baḍa□ bhāgī □ jō raghubīra charana anurāgī □
āyasu māgi charana siru nāī□ chalē haraṣi sumirata raghurāī □
pāChēm pavana tanaya siru nāvā□ jāni kāja prabhu nikaṭa bōlāvā □
parasā sīsa sarōruha pānī□ karamudrikā dīnhi jana jānī □
bahu prakāra sītahi samujhāēhu□ kahi bala biraha bēgi tumha āēhu □
hanumata janma suphala kari mānā□ chalēu hṛdaya□ dhari kṛpānidhānā □
jadyapi prabhu jānata saba bātā□ rājanīti rākhata suratrātā □

dō. chalē sakala bana khōjata saritā sara giri khōha□
rāma kāja layalīna mana bisarā tana kara Chōha □ 23 □

katahu□ hōi nisichara saiṃ bhēṭā□ prāna lēhim ēka ēka chapēṭā □
bahu prakāra giri kānana hērahim□ kau muni milata tāhi saba ghērahim □
lāgi ṭṛṣā atisaya akulānē□ mili na jala ghana gahana bhulānē □
mana hanumāna kīnha anumānā□ marana chahata saba binu jala pānā □
chaḍha□ i giri sikhara chahū□ disi dēkhā□ bhūmi bibira ēka kautuka pēkhā □
chakrabāka baka haṃsa uḍa□ āhīm□ bahutaka khaga prabisahim tēhi mähīm □
giri tē utari pavanasuta āvā□ saba kahu□ lai sōi bibara dēkhāvā □
āgēm kai hanumantahi līnhā□ paiṭhē bibara bilambu na kīnhā □

dō. dīkha jāi upavana bara sara bigasita bahu kañja□
mandira ēka ruchira taha□ baiṭhi nāri tapa puñja □ 24 □

dūri tē tāhi sabanhi sira nāvā□ pūChēm nija bṛttānta sunāvā □
tēhim taba kahā karahu jala pānā□ khāhu surasa sundara phala nānā □
majjanu kīnha madhura phala khāē□ tāsū nikaṭa puni saba chali āē □

tēhiṃ saba āpani kathā sunāī□ maiṃ aba jāba jahā□ raghurāī □
mūdahu nayana bibara taji jāhū□ paihahu sītahi jani paChitāhū □
nayana mūdi puni dēkhahiṃ bīrā□ ṭhāḍha□ ē sakala sindhu kēṃ tīrā □
sō puni gī jahā□ raghunāthā□ jāi kamala pada nāēsi māthā □
nānā bhā□ ti binaya tēhiṃ kīnhī□ anapāyanī bhagati prabhu dīnhī □

dō. badarībana kahu□ sō gī prabhu agyā dhari sīsa □
ura dhari rāma charana juga jē bandata aja īsa □ 25 □

ihā□ bichārahiṃ kapi mana māhīṃ□ bītī avadhi kāja kaChu nāhīm □
saba mili kahahiṃ paraspara bātā□ binu sudhi lē□ karaba kā bhrātā □
kaha aṅgada lōchana bhari bārī□ duhu□ prakāra bhi mṛtyu hamārī □
ihā□ na sudhi sītā kai pāī□ uhā□ gē□ mārihi kapirāī □
pitā badhē para mārata mōhī□ rākhā rāma nihōra na ōhī □
puni puni aṅgada kaha saba pāhīṃ□ marana bhayu kaChu saṃsaya nāhīm □
aṅgada bachana sunata kapi bīrā□ bōli na sakahiṃ nayana baha nīrā □
Chana ēka sōcha magana hōi rahē□ puni asa vachana kahata saba bhē □
hama sītā kai sudhi linhēṃ binā□ nahīṃ jaiṃhaiṃ jubarāja prabīnā □
asa kahi lavana sindhu taṭa jāī□ baiṭhē kapi saba darbha ḍasāī □
jāmavanta aṅgada dukha dēkhī□ kahīṃ kathā upadēsa bisēṣī □
tāta rāma kahu□ nara jani mānahu□ nirguna brahma ajita aja jānahu □

dō. nija ichChā prabhu avatari sura mahi gō dvija lāgi□
saguna upāsaka saṅga taha□ rahahiṃ mōchCha saba tyāgi □ 26 □

ēhi bidhi kathā kahahi bahu bhā□ tī giri kandarā□ sunī sampātī □
bāhēra hōi dēkhi bahu kīsā□ mōhi ahāra dīnha jagadīsā □
āju sabahi kaha□ bhachChana karū□□ dina bahu chalē ahāra binu marū□ □
kabahu□ na mila bhari udara ahārā□ āju dīnha bidhi ēkahiṃ bārā □
ḍarapē gīdha bachana suni kānā□ aba bhā marana satya hama jānā □
kapi saba uṭhē gīdha kaha□ dēkhī□ jāmavanta mana sōcha bisēṣī □
kaha aṅgada bichāri mana māhīṃ□ dhanya jaṭāyū sama kau nāhīm □
rāma kāja kārana tanu tyāgī □ hari pura gayu parama baḍa□ bhāgī □
suni khaga haraṣa sōka juta bānī □ āvā nikaṭa kapinha bhaya mānī □
tinahi abhaya kari pūChēsi jāī□ kathā sakala tinha tāhi sunāī □
suni sampātī bandhu kai karanī□ raghupati mahimā badhubidhi baranī □

dō. mōhi lai jāhu sindhutaṭa dēu□ tilāñjali tāhi □
bachana sahāi karavi maiṃ paihahu khōjahu jāhi □ 27 □

anuja kriyā kari sāgara tīrā□ kahi nija kathā sunahu kapi bīrā □
hama dvau bandhu prathama tarunāī □ gagana gē rabi nikaṭa uḍāī □

tēja na sahi saka sō phiri āvā □ mai abhimānī rabi niarāvā □
jarē paṅkha ati tēja apārā □ parēu□ bhūmi kari ghōra chikārā □
muni ēka nāma chandramā ōhī□ lāgī dayā dēkhī kari mōhī □
bahu prakāra tēṃhi gyāna sunāvā □ dēhi janita abhimānī Chaḍa□ āvā □
trētā□ brahma manuja tanu dharihī□ tāsū nāri nisichara pati harihī □
tāsū khōja paṭhihi prabhū dūtā□ tinhahi milēṃ taiṃ hōba punītā □
jamihamiṃ paṅkha karasi jani chintā □ tinhahi dēkhāi dēhēsu taiṃ sītā □
muni ki girā satya bhi ājū □ suni mama bachana karahu prabhu kājū □
giri trikūṭa ūpara basa laṅkā □ taha□ raha rāvana sahaja asaṅkā □
taha□ asōka upabana jaha□ rahī □ sītā baiṭhi sōcha rata ahī □
dō. maiṃ dēkhu□ tumha nāhi gīghahi daṣṭi apāra □
būḍha bhayu□ na ta karatēu□ kaChuka sahāya tumhāra □ 28 □

jō nāghi sata jōjana sāgara □ kari sō rāma kāja mati āgara □
mōhi bilōki dharahu mana dhīrā □ rāma kṛpā□ kasa bhayu sarīrā □
pāpiu jā kara nāma sumirahīṃ□ ati apāra bhavasāgara tarahīm □
tāsū dūta tumha taji kadarāi□ rāma hṛdaya□ dhari karahu upāi □
asa kahi garuḍa□ gīdha jaba gayū□ tinha kēṃ mana ati bisamaya bhayū □
nija nija bala saba kāhū□ bhāṣā□ pāra jāi kara saṃsaya rākhā □
jaraṭha bhayu□ aba kahi riChēsā□ nahim tana rahā prathama bala lēsā □
jabahim tribikrama bhē kharārī□ taba maiṃ taruna rahēu□ bala bhārī □

dō. bali bā□ dhata prabhu bāḍhēu sō tanu barani na jāi□
ubhaya dharī maha□ dīnhī sāta pradachChina dhāi □ 29 □

aṅgada kahi jāu□ maiṃ pārā□ jiya□ saṃsaya kaChu phiratī bārā □
jāmavanta kaha tumha saba lāyaka□ paṭhia kimi saba hī kara nāyaka □
kahi rīChapati sunu hanumānā□ kā chupa sādhi rahēhu balavānā □
pavana tanaya bala pavana samānā□ budhi bibēka bigyāna nidhānā □
kavana sō kāja kaṭhina jaga māhīṃ□ jō nahim hōi tāta tumha pāhīm □
rāma kāja lagi taba avatārā□ sunatahiṃ bhayu parvatākārā □
kanaka barana tana tēja birājā□ mānahu apara girinha kara rājā □
siṃhanāda kari bārahim bārā□ līlahīṃ nāṣu□ jalanidhi khārā □
sahita sahāya rāvanahi mārī□ ānu□ ihā□ trikūṭa upārī □
jāmavanta maiṃ pū□ Chu□ tōhī□ uchita sikhāvanu dījahu mōhī □
ētanā karahu tāta tumha jāi□ sītahi dēkhi kahahu sudhi āi □
taba nija bhujā bala rājiva nainā□ kautuka lāgi saṅga kapi sēnā □

Chaṃ. -kapi sēna saṅga sa□ ghāri nisichara rāmu sītahi ānihaim□
trailōka pāvana sujasa sura muni nāradādi bakhānihaim □
jō sunata gāvata kahata samujhata parama pada nara pāvī□

raghubīra pada pāthōja madhukara dāsa tulasī gāvī □

dō. bhava bhēṣaja raghunātha jasu sunahi jē nara aru nāri□
tinha kara sakala manōratha siddha karihi trisirāri □ 30(ka) □

sō. nīlōtpala tana syāma kāma kōṭi sōbhā adhika□
sunia tāsu guna grāma jāsu nāma agha khaga badhika □ 30(kha) □

māsapārāyaṇa, tēisavā□ viśrāma
iti śrīmadrāmacharitamānasē sakalakalikaluṣavidhvaṃsanē
chaturtha sōpānaḥ samāptaḥ□
(kiṣkindhākāṇḍa samāpta)

Sri Amritananda Natha Guruvu Garu, Amrita Nilayam, Gowravaram Village & Post, Kavali Mandal, Nellore District, Andhra Pradesh.
Phone Number: +91 9493475515 | www.amritanilayam.org